

A munkajogi és a
közigazgatási bírói út –
azonosságok és
eltérések a függő
munka
végzéséből származó
igényérvényesítés
kapcsán

DR. KULISITY MÁRIA,
FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA,
BÍRÓ

Közös és eltérő jellemzők a munka- és közszolgálati jogviszonyok között

Közös

- ▶ Alá-fölérendeltség
- ▶ Széleskörű utasítási, irányítási, ellenőrzési jog
- ▶ Függő munka végzése
- ▶ Elsődleges és másodlagos minősítő jegyek

Eltérő

- ▶ A köz szolgálata (közfeladat, közszolgáltatás)
- ▶ Speciális jogok, kötelezettségek - magasabb magatartási követelmények a magánéletben is
- ▶ A munkáltató személye: állam, önkormányzat, költségvetési szerv
- ▶ Illetmény költségvetésből, szabad megállapodás
- ▶ Nem versenyszféra/versenyszféra

Ki hova?

- ▶ bírák, ügyészek, igazságügyi alkalmazottak, ügyészségi alkalmazottak – munkaügyi jogvita
- ▶ egészségügyi szolgálat jogviszonyban állók – munkaügyi jogvita
- ▶ köznevelési foglalkoztatotti jogviszony (pedagógusok) – közigazgatási per, de: nem közszolgálati jogviszony
- ▶ A köznevelésben munkaviszonyban foglalkoztatottak (köznevelési dolgozó) – közigazgatás per (2023. évi LII. Tv. 127.§)
- ▶ Indokolás: **A Javaslat az általános munkajogi szabályoknak megfelelő tartalommal rendezi a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyból származó igény közigazgatási bíróság előtti érvényesítésének, az elévülésnek és a keresetlevél benyújtásának szabályait.**
- ▶ De: 74.§ (6): A köznevelési foglalkoztatott jogviszony esetében a munkáltatónak a munkavégzésre irányuló további jogviszony létesítését megtiltó intézkedése ellen munkaügyi jogvita kezdeményezhető.

Igényérvényesítés (közigazgatási és munkajogi bírói út)

- ▶ Anyagi jogi szabályok (jogkövetkezmények, bizonyítási érdek, mérlegelési jogkörben hozott döntés)
- ▶ Eljárásjogi szabályok (Kp. speciális és általános rendelkezései)
- ▶ Bírói gyakorlat, jogszabályok értelmezése
- ▶ Adott jogviszony természete?

Anyagi jog

- ▶ Azonosságok: **keresetindítási határidő** – de: Kp. 134.§ (4): a keresetlevelet az eljárást befejező döntés felperessel való közlésétől számított harminc napon belül a bíróságnál kell benyújtani.
- ▶ **elévülés**
- ▶ De: Az igény érvényesítésére irányuló írásbeli felszólítás, a külön törvény szerinti közvetítő vagy békéltető igénybevételének kezdeményezése [...] az elévülést megszakítja (Kttv. 192.§).
- ▶ A közzolgálati tárgyú anyagi jogi jogszabályban szabályozott pert megelőző jogorvoslati eljárás - jogorvoslásra, permegelőzésre, perelhárításra szolgál
- ▶ 1/2022. (VI. 08.) KK vélemény a megelőző eljárás fogalmáról a közzolgálati jogviszonyokban: csak akkor minősülhet a Kp. szerinti megelőző eljárásnak, ha a jogorvoslat alapjául szolgáló eljárás (pl. Hszt, Hjt. fegyelmi, kártérítési, sérelemdíj eljárás) lefolytatására vonatkozó garanciális szabályokat, a tisztességes eljáráshoz való jog alapvető garanciáit maga az anyagi jogi jogszabály rögzíti.

A jogellenes megszüntetés jogkövetkezményei – büntető jellegű szankció, bírói mérlegelés

- ▶ Mt.: az elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés max. 12 havi távolléti díj
- ▶ Kit. 116.§: jogellenesség: .§– az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján – legalább két-, legfeljebb huszonnégy havi illetményének megfelelő átalánykártérítést
- ▶ legalább két-, legfeljebb tizenkét havi illetményének megfelelő átalánykártérítés, ha nem kéri a visszahelyezést, avagy azt a bíróság mellőzi (büntető jellegű szankció, bírói mérlegelés).
- ▶ Kttv. 193.§ (5), Hjt. 189.§

Bizonyítási érdekek

- ▶ **Felmondás indoka**
- ▶ **Joggal való visszaélés**

- Mt. 7.§: A joggal való visszaélés tilalmának megsértésére alapított munkajogi igény érvényesítése esetén

a) az igény érvényesítője bizonyítja a tilalom megsértésének alapjául szolgáló tény, körülményt és a hátrányt, és

b) a jog gyakorlója bizonyítja, hogy az igény érvényesítője által bizonyított tény, körülmény és a hátrány között okozati összefüggés nem áll fenn.

- Ugyanez: Kttv. 10.§ (5) bek.,

- Kit. 64.§ (6)

- Nem: Hjt. 5.§ (3)-(4) bek. , Hszt. 4.§

A munkáltató mérlegelési jogkörben hozott döntésével szembeni igényérvényesítés

- ▶ Mt. 285.§ (3): ha a munkáltató a döntésének kialakítására irányadó szabályokat megsértette.
- ▶ Kttv. 238.§ (2): A munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntése ellen a köztisztviselő bírósághoz akkor fordulhat, ha e törvény megengedi.
- ▶ Kit. 168.§ (7)
- ▶ Kpkf. 40.096/2020/2.: A kihelyezés visszavonása nem a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó kérdés. A kormánytisztviselő közvetlenül a bírósághoz fordulhat.
- ▶ Külszolg. tv. mód: 20.§ (8): A kihelyező vezető a kihelyezett tartós külszolgálatát azonnali hatályú végleges hazarendeléssel – indokolás nélkül, mérlegelési jogkörében eljárva – visszavonhatja és megszüntetheti.

Eljárási azonosságok

- ▶ Munkavállalói költségkedvezmény (Kp. 35.§ (4))
- ▶ Pertárgyérték számítása (Kp. 131.§ (3))
- ▶ Illetékességi szabályok (Kp. 13.§ (8) bek.)
- ▶ Szakszervezet/érdekképviselői szerv perképessége
- ▶ Szakszervezet képviselői jogosultsága (Kp. 26.§ (5))
- ▶ Bizonyítási kötelezettség/teher – részben
- ▶ A munkáltató/közigazgatási szerv köteles bizonyítani (Kp. 79.§ (2)) – Pp. 522.§
- ▶ a) az igény elbírálásához szükséges általános hatályú rendelkezések, utasítások és a jogvita eldöntéséhez szükséges, a közigazgatási szerv működési körében keletkezett iratok tartalmát,
- ▶ b) az igényelt juttatással összefüggő, vitatott számítások helyességét, továbbá
- ▶ c) bérvita esetén a juttatás megfizetését.

Jogorvoslati fórumok

- ▶ Kp. 99.§ (2) Fellebbezésnek van helye
- ▶ a) ha a közigazgatási cselekményt megelőző eljárás nélkül valósították meg,
- ▶ b) a törvény által meghatározott jogvitában – pl. marasztalási ítélet (Kp. 133.§ (3)).
- ▶ Közszolgálati jogvitákban általában van fellebbezés

Főszabály: egyfokú a közigazgatási per, a fellebbezés csak kivételes [22/1995. (III. 31.) AB határozat].

Eljárásjogi eltérések:

Keresetindítási határidő

- ▶ Elévülés idő, 30 nap
- ▶ Rövid keresetindítási határidő célja: „a hosszabb időn át fennálló bizonytalan helyzet lehetővé tétele nem szerencsés, különösen a munkáltató létszám- és költségvetési gazdálkodásából eredő kööttségekre, illetőleg a közsférába tartozó munkáltató lehetőség szerinti zökkenőmentes működésének követelményére tekintettel.” (Bérces Kamilla: Nagykommentár)
- ▶ Kp. 134.§ (3): Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a keresetlevelet a perben érvényesített igényt megalapozó tényről, körülményről való tudomásszerzés időpontjától számított **kilencven napon belül** kell a bíróságnál benyújtani (a nem közig. szerv ellen indított per).
- ▶ Kpkf. 40.182/2020/3.: jogalap nélkül kifizetett illetmény általános elévülési időn belül történő visszakövetelése esetén.
- ▶ Kf. 40.208/2020/5.: tanulmányi költség visszafizetése
- ▶ Kf. 40.518/2021/3.: A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány volt tagjával szemben a jogviszony jogellenes megszüntetéséből fakadó igénye
- ▶ Kpkf. 39.325/2021/3.: Kártérítés megfizetése

Eljárásjogi eltérések: Keresetindítás jogi hatályainak fennmaradása

- ▶ Kp. 49. § (1): A keresetlevél benyújtásának joghatásai fennmaradnak, ha a bíróság
  - ▶ a) a jogi képviselő nélkül eljáró felperes keresetlevelét nem jelölte meg a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, vagy
  - ▶ b) a felperes keresetlevelét a 48. § (1) bekezdés l) vagy m) pontja alapján utasította vissza (nem elektronikus úton vagy elektronikus úton, de nem a jogszabályban meghatározott módon terjesztette elő), és a felperes a visszautasító határozat jogerőre emelkedésétől számított nyolc nap alatt a keresetlevelet a bíróságnál az e törvényben foglaltaknak megfelelően – a már megfelelően becsatolt mellékletek kivételével – újra benyújtja.
- ▶ **De: nem marad fenn - j) a felperes a hiánypótlási felhívás teljesítésére rendelkezésre álló határidőben a keresetlevelet nem, vagy újból hiányosan nyújtotta be,**
- ▶ **Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.003/2022/9. jogegységi hatályú határozata: nem megfelelő helyen nyújtotta be – elkésétség**
- ▶ Pp: 178. § (1) A keresetlevél visszautasítása esetén a keresetlevél előterjesztésének joghatásai fennmaradnak, ha a felperes az ügy előzményére hivatkozással, a visszautasító végzés jogerőre emelkedésétől számított harminc nap alatt a keresetlevelet szabályszerűen – a már megfelelően becsatolt mellékletek kivételével – újra előterjeszti, vagy igényét egyéb úton szabályszerűen érvényesíti. (általános, hiánypótlásra is)

Eljárásjogi eltérések: keresetváltoztatás

► **Keresetváltoztatás** (Kp. 131.§ (4)-(6))

- A felperes a keresetét a tárgyalás berekesztéséig változtathatja meg, feltéve, hogy a megváltoztatott keresettel érvényesített igény ugyanabból a jogviszonyból ered.

- A marasztalási kereseti kérelemhez kapcsolódó **bizonyítási indítvány előterjesztésére, illetve bizonyítási eszköz rendelkezésre** bocsátására a bíróság által megállapított határidőn belül, ennek hiányában a tárgyalás berekesztéséig van lehetőség.

- A KDB határozatát támadó kereseti kérelem alapján indult perben a fél nem hivatkozhat olyan tényre, körülményre, bizonyítékra, amely a KDB eljárásnak nem képezte tárgyát, kivéve akkor, ha azt a KDB hivatkozása ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, illetve arra önhibáján kívül nem hivatkozott. – megelőző eljárásnál is

Bírói gyakorlat – elektronikus ügyintézés (nyomtatvány)

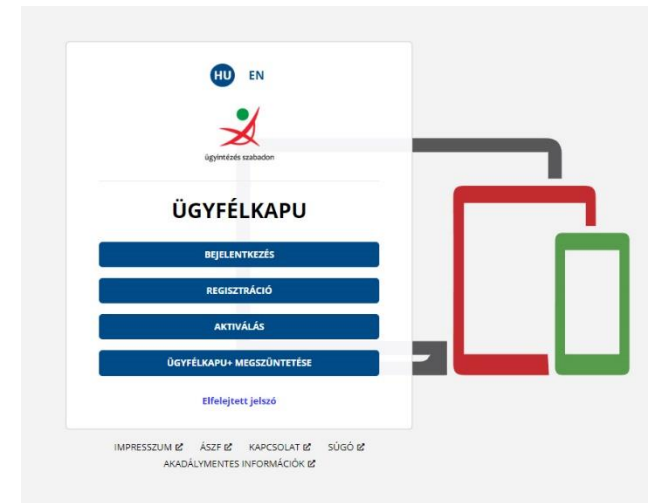
- ▶ Jpe.IV.60.038/2022/10. jogegységi határozat meghozatalának mellőzése
- ▶ Az alperes fellebbezését az OBH elnöke által rendszeresített úrlapon nyújtotta be, azonban nem a fellebbezés előterjesztésére rendszeresített P20, hanem a P23 azonosítójú, egyéb beadvány benyújtásához szolgáló nyomtatványt használta.
- ▶ Kétségtelen, hogy mind a Pp., mind a Kp. azonos alapokon áll az elektronikus ügyintézés szabályait illetően. Mindkét jogszabály mellett – speciális szabályként – alkalmazni kell az E-ügyintézési tv., és a kapcsolódó, az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) kormányrendelet (a továbbiakban: Evhr.) rendelkezéseit.
- ▶ A Pp. és a Kp. a jogkövetkezmények tekintetében tételesen eltérő szabályokat tartalmaz.

Folyt.

- ▶ Pp. 618. § (1) bek. *b)*: ha az elektronikus úton kapcsolatot tartó beadványát *elektronikus úton, de nem az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon terjeszti elő* – visszautasítás
- ▶ Kp. 102. § (1) bek. *d)* és *e)*: a fellebbezést visszautasítja, ha az elektronikus kapcsolattartásra köteles fellebbezésre jogosult vagy a jogi képviselő nem elektronikus úton vagy elektronikus úton, de *nem a jogszabályban meghatározott módon terjesztette elő* (Büsz 75/C. § (2b) bekezdése előírja a nyomtatvány használatát)
- ▶ Alaptörvény 28. cikk: a szövegezésbeli eltérés nem véletlen, az tudatos jogalkotói elhatározás eredménye.

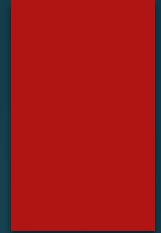
Cégkapu, ügyfélkapu

- ▶ Kúria Kfv. 37.444/2023/4.: A Kúria következetes gyakorlata szerint a jogi képviselő – akár ügyvédi irodában tevékenykedik, akár egyéni ügyvéd – az elektronikus ügyintézés során a cégkaput kell, hogy használja, ezért a felülvizsgálati kérelmet is csak a cégkapun keresztül terjesztheti elő.

Összegzés

- ▶ Anyagi jogszabályok: +, - eltérés (jogellenes megszüntetés jogkövetkezményei, bizonyítási érdek)
- ▶ Közzolgálati jogvitára vonatkozó szabályok: nagyjából ugyanazon jogok és kötelezettségek
- ▶ Kp. általános szabályai és azok értelmezése: szigorúbb

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!